Obecny stosunek do zamków, pałaców i dworów bywa heterogeniczny, tak jak rozmaite są sposoby prezentacji pochodzącego z XVII i XVIII wieku wyposażenia, które w różnym stopniu zostało zachowane. Rodzaje kontekstualizacji bądź upowszechniania wiedzy o dziedzictwie kulturowym komplikują się dodatkowo w przypadku regionów szczególnie dotkniętych przesunięciami granic, np. Śląska czy Prus. Temat ten staje się przedmiotem nierzadko kontrowersyjnych dyskusji zarówno wśród historyków sztuki i konserwatorów zabytków, jak i ogólnie w polskim i niemieckim społeczeństwie. Podstawowym problemem jest tu utrata pierwotnego kontekstu – nie tylko zdegradowanej przestrzeni, ale i przeniesionych w inne miejsce dzieł sztuki. Podczas debaty eksperci ze środowisk uniwersyteckich i pozauniwersyteckich oraz przedstawiciele historii sztuki „stosowanej" (instytucji związanych np. z muzealnictwem) omówią m.in. następujące zagadnienia:

Jakie są możliwości przechowywania i prezentacji zdekompletowanych zbiorów? Czy należy przywracać ich pierwotne konteksty w całości czy tylko fragmentarycznie? Co, oprócz stopnia zachowania czy okoliczności utraty zabytku, przemawia za powściągliwą konserwacją, a co za częściową względnie pełną rekonstrukcją uszkodzonej powłoki architektonicznej? W poszukiwaniach koncepcji użytkowania kompleksów pałacowych oraz elementów ich wyposażenia należy też rozważyć: w jaki sposób można upowszechniać zachowane, zrekonstruowane lub całkowicie nowe umiejscowienia i związki obiektów? Pytanie to odnosi się zarówno do prezentacji muzealnej jak i efektu zmiany funkcji rezydencji szlacheckich na sposób oddziaływania na otoczenie.

Debaty Lelewelowskie, organizowane przez Niemiecki Instytut Historyczny w Warszawie, to forum, na którym dyskutowane są aktualne zagadnienia historii Polski w jej europejskim kontekście. Uczestniczą w nich czołowi przedstawiciele polskich, wschodnio- i zachodnioeuropejskich oraz międzynarodowych nauk historycznych, którzy omawiają sporne tematy z wielu perspektyw. Aktywny udział w dyskusji bierze również publiczność. Zamierzeniem przedsięwzięcia jest konfrontacja nie tylko sprzecznych tez i opinii, ale także intensywna wymiana poglądów między różnorodnymi środowiskami historyków. Dzięki temu poszczególne kwestie przedstawiane są w pogłębiony sposób, uwzględniający różne możliwości metodologicznego podejścia do danego problemu.

Nazwa formatu pochodzi od „ojca założyciela" polskiej historiografii, urodzonego w 1786 roku w Warszawie i zmarłego w 1861 roku w Paryżu historyka i polityka Joachima Lelewela, którego dzieła historiograficzne odnoszą się zarówno do historii polskiej, jak i do jej ponadnarodowych odniesień – co jest założeniem Debat Lelewelowskich.

Niemiecki Instytut Historyczny w Warszawie
Aleje Ujazdowskie 39
00-540 Warszawa
Telefon: (+48-22) 525 83 00
Telefaks: (+48-22) 525 83 37
E-mail: dhi@dhi.waw.pl

Zapraszamy do odwiedzenia naszych stron internetowych:
www.dhi.waw.pl
/DHIWarschau

Max Weber Stiftung
Deutsche Geisteswissenschaftliche Institute im Ausland

15.
Debata
Lelewelowska

Zamek bez zbiorów – zbiory bez zamku

O współczesnym wykorzystaniu architektoniczno-artystycznej spuścizny czasów nowożytnych

6.12.2017

Deutsches Historisches Institut Warschau
Niemiecki Instytut Historyczny w Warszawie

Zamek bez zbiorów – zbiory bez zamku

O współczesnym wykorzystaniu architektoniczno-artystycznej spuścizny czasów nowożytnych

tło: Zamek w Rydzynie – sztukateria wewnętrzna | fot. P. R. Schreyner

W dyskusji udział wezmą:
prof. dr hab. Kilian Heck (Greifswald)
prof. nadzw. UG dr hab. Tomasz Torbus (Gdańsk)
dr Samuel Wittwer (Poczdam)

Prowadzenie:
dr Sabine Jagodzinski (Warszawa)

środa, 6 grudnia 2017, godz. 18.00

Niemiecki Instytut Historyczny w Warszawie
Sala konferencyjna
Pałac Karnickich
Aleje Ujazdowskie 39
00-540 Warszawa

Dyskusja w języku polskim i niemieckim będzie tłumaczona symultanicznie.

Prof. dr hab. Kilian Heck jest profesorem historii sztuki w Instytucie im. Caspara Davida Friedricha na Uniwersytecie w Greifswaldzie i pierwszym przewodniczącym Związku Niemieckich Historyków Sztuki. Do jego zainteresowań badawczych należą historia sztuki w XV–XVIII wieku przede wszystkim w regionie Morza Bałtyckiego i Europie Środkowo-Wschodniej, architektura pałacowa, a także ogrody krajobrazowe oraz sztuka i jej kontekst. Jest redaktorem (wraz z Sabine Bock i Janą Olschewski) tomu *Schlösser und Herrenhäuser der Ostseeregion. Bausteine einer europäischen Kulturlandschaft* (Schwerin 2017).

Dr hab. Tomasz Torbus jest profesorem nadzwyczajnym w Instytucie Historii Sztuki Uniwersytetu Gdańskiego i pracownikiem naukowym Instytutu im. Leibniza Historii i Kultury Europy Wschodniej w Lipsku. Badał zamki w Prusach Krzyżackich, kulturę dworską Jagiellonów oraz ideologizację sztuki w XIX i XX w. Jego obecny projekt badawczy dotyczy tzw. „polskiej szkoły" konserwacji zabytków i projektów rekonstrukcyjnych w Polsce od XIX w. Najnowsza monografia: *Das Königsschloss in Krakau und die Residenzarchitektur unter den Jagiellonen in Polen und Litauen (1499–1548). Baugeschichte, Funktion, Rezeption* (Ostfildern 2014).

Dr Samuel Wittwer jest dyrektorem Wydziału Pałaców i Kolekcji w Fundacji Pruskie Pałace i Ogrody Berlin–Brandenburgia. Historyk i restaurator sztuki jest specjalistą w dziedzinie porcelany i kolekcji ceramicznych. Ważne obszary jego pracy to również wnętrza dworskie z XVII–XIX w. oraz historyczne koncepcje kolekcji i aranżacji pruskich pałaców w Poczdamie, Berlinie i Brandenburgii. Ostatnio ukazał się jego artykuł *Traumfabrik mit Bildungsauftrag. Schlösser der Republik zwischen Umnutzung, Rekonstruktion und methodischer Ausstattung*, w: *Arsprototo. Das Magazin der Kulturstiftung der Länder*, 1/2016, str. 20–26.

Dr Sabine Jagodzinski jest historyczką sztuki i pracownicą naukową Niemieckiego Instytutu Historycznego w Warszawie. Do jej zainteresowań badawczych należą szlacheckie i dworskie kultury reprezentacji w epoce nowożytnej w Europie Środkowo-Wschodniej. Jej bieżący projekt badawczy analizuje pod tym kątem Prusy Królewskie oraz Księstwo/Królestwo Pruskie. W 2013 r. opublikowała monografię *Die Türkenkriege im Spiegel der polnisch-litauischen Adelskultur. Kommemoration und Repräsentation bei den Żółkiewski, Sobieski und Radziwiłł* (Ostfildern 2013).